

Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se podle Školského zákona 561/2004 Sb. a zákona 82/2015 Sb. a (§16) odstavec 9:

Dítětem, žákem, a studentem se SVP se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, odpovídající zdravotnímu stavu. Kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

← Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných

← *Podpůrná opatření - 5 stupňů - platí od 1. 9. 2016. (viz. vyhl. č. 27/2016 Sb., novelizace od 1.1.2020)*

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR

- ← realizuje se v průběhu povinné školní docházky na dvou vzdělávacích úrovních:
- ← *úroveň základního vzdělávání* (základní škola, škola zřízená podle §16. odstavec 9, základní škola praktická - dobíhající, jen 2 stupeň)
- ← *úroveň základů vzdělání* (základní škola speciální),
- ← stále častější je integrované/inkluzivní vzdělávání v základní škole (legislativní úprava podmínek).

Formy speciálního vzdělávání (dle Vyhlášky MŠMT č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

← Forma *individuální integrace*:

← v běžné základní a střední škole,

← ve speciální škole pro žáky s jiným druhem postižení,

← forma *skupinové integrace*:

← ve třídě pro žáky se zdravotním postižením v běžné škole nebo ve speciální škole pro žáky s jiným druhem zdravotního postižení,

← *ve škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením,*

← kombinací výše uvedených forem,

← přednostně: *forma individuální integrace v běžné škole.*

Podmínky integrace a inkluze

- ← příprava a uspořádání školy, třídy;
- ← odborná připravenost pedagoga;
- ← přijetí spolužáky, kolektivem třídy;
- ← příprava kolektivu;
- ← systematická spolupráce s rodinou;
- ← zajištění potřebného materiálního vybavení;
- ← nižší počet žáků ve třídách;
- ← souhlas rodičů, ředitele dané školy, doporučení příslušného poradenského pracoviště.

Sociální vyloučení

← jednotlivci/skupiny, vytěšňované na okraj společnosti, je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou dostupné ostatním členům společnosti.

← *Zdroje: zaměstnání, bydlení, sociální ochrana, zdravotní péče a vzdělávání.*

← osoby v riziku soc. vyloučení

KDO?

Přístup k osobám se ZP

Speciální pedagogika

← výchova, vzdělávání, pracovní a společenské možnosti

OZP

← maximální rozvoj osobnosti

← maximální stupeň socializace

inkluze

jako sociální koncept

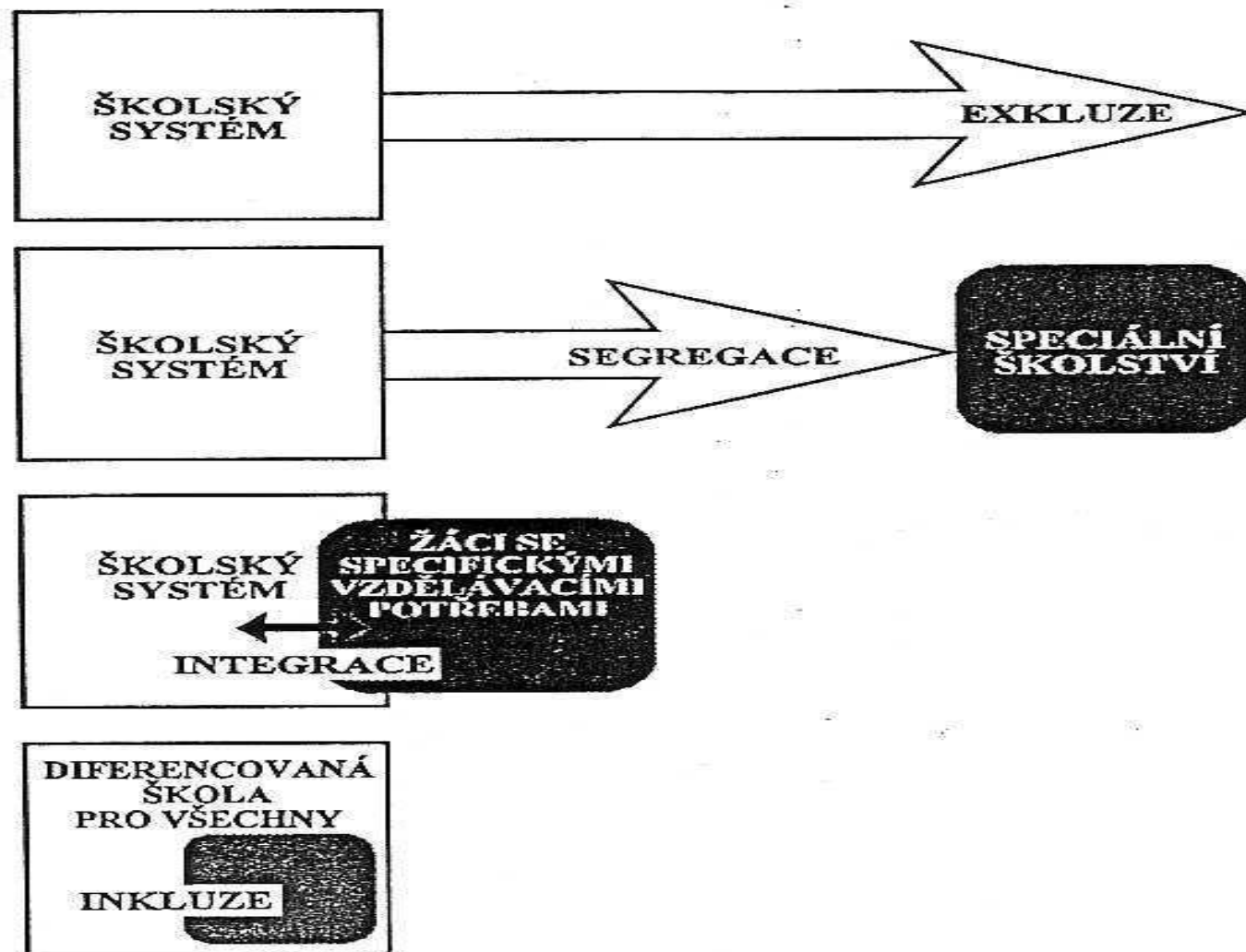
Škola má dvě funkce:

← **vzdělávací;**
← **sociální.**

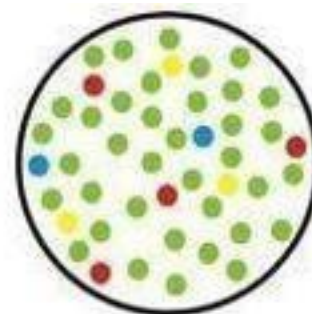
- ← vědomosti, znalosti, dovednosti,
- ← klíčové kompetence,
- ← sociální zkušenosti,
- ← rozvoj sociální inteligence.

Speciálně pedagogické vývojové fáze

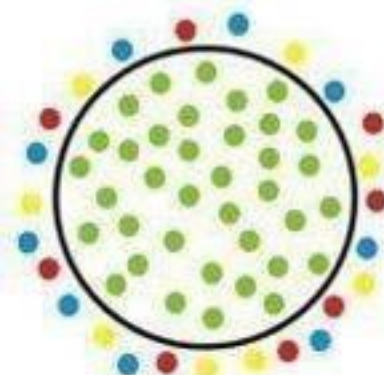
← Školský systém:

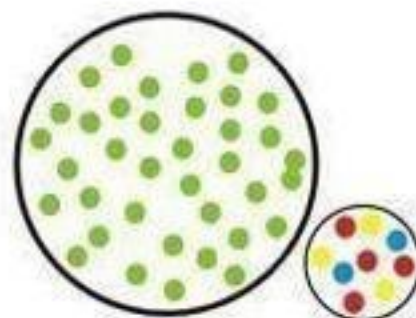
Příklad:

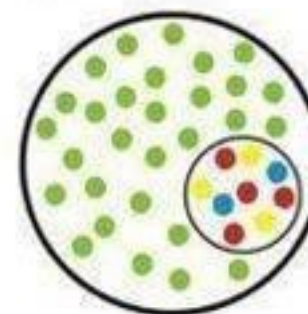
inkluzie

exkluzie

segregace

integrace

inkluze

ve vzdělávání

Společné vzdělávání:

- ← Snaha o co možná společnou edukaci žáků s postižením a bez něj.
- ← Snaha poskytnout v různých formách výchovu a vzdělání jedincům se speciálními potřebami v **co možná nejméně restriktivním prostředí**, které optimálně odpovídá jejich potřebám.

Inkluzivní vzdělávání

- ← V hlavním vzdělávacím proudu vytvořeny podmínky pro všechny žáky.
- ← Děti plně zapojeny **v heterogenních skupinách** (běžné třídy).
- ← Vytvořeny podmínky pro optimální rozvoj vzdělávacího potenciálu, sociálních vztahů, osobnosti.

Výhody a rizika inkluze

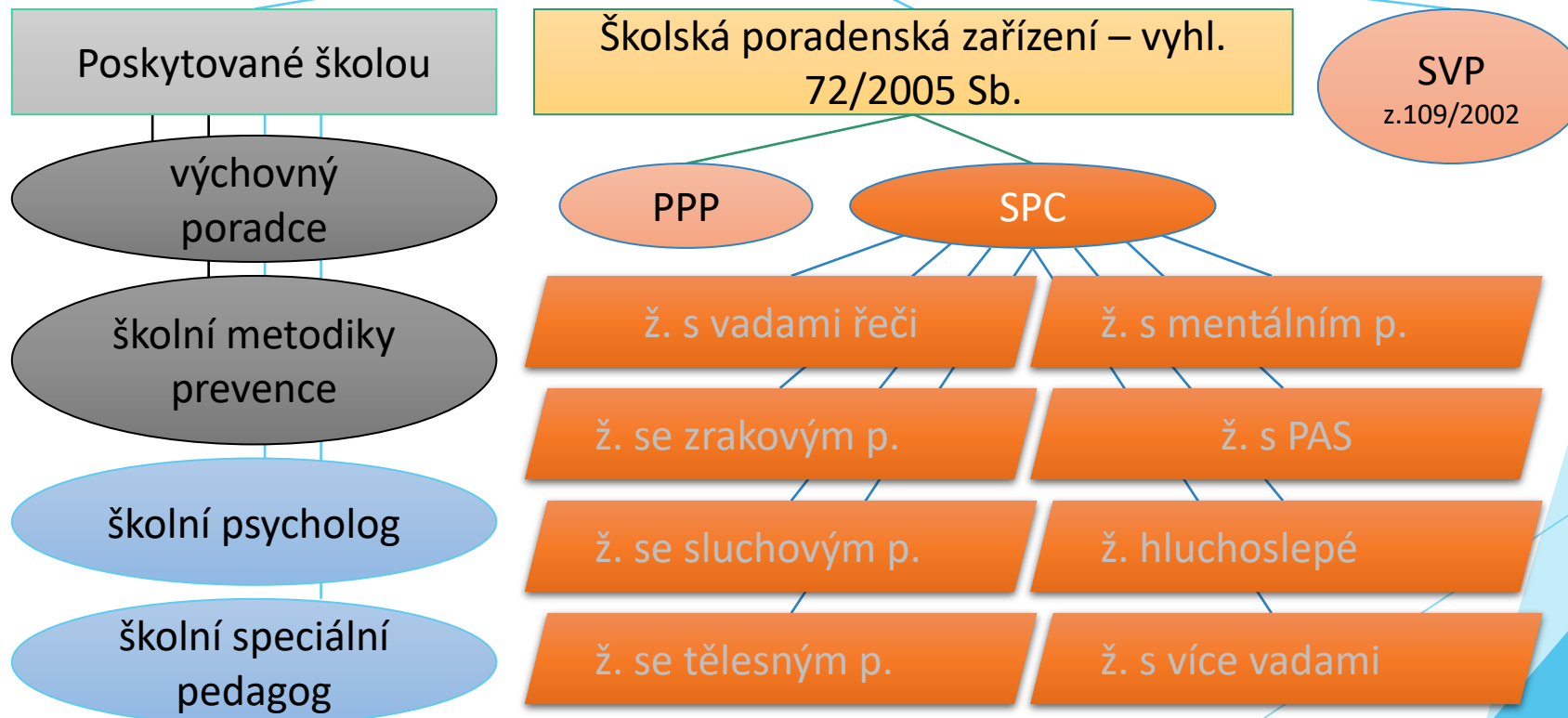
← Zkuste přijít na největší výhodu a riziko, které s sebou inkluze přinesla.

Inkluze - sociální model postižení

Základní přehled

Poradenské služby

Zásadní je Komunikace

← Komunikace dítě/žák - škola - rodina

← Rodina

← Učitelé

← Ostatní odborníci

Školská tripartita

- ← Formativní hodnocení
- ← Vysocefunkční nástroj
- ← Žák - rodič - pedagog

Poradenské služby

Formy

- diagnostika
- intervence
- konzultace
- podávání informací
- prevence

Školní poradenské pracoviště

Výchovný poradce

- ⦿ nutné kvalifikační studium výchovného poradenství
- ⦿ pracuje na všech základních a středních školách a základních školách pro žáky s SVP
- ⦿ většinou učitelé
- ⦿ poradenské oblasti – výchovné poradenství, kariérové por., akutní řešení výchovných problémů atd.
- ⦿ Co konkrétně výchovný poradce dělá?

Školní metodik prevence

- ← pracuje na všech základních a středních školách a základních školách pro žáky se SVP
- ← většinou učitelé (mohou absolvovat různé kurzy, které nabízí např. pedagogické fakulty v rámci CŽV aj.)
- ← podílí se na koordinaci aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- ← vytváří strategii prevence zneužívání návykových látek
 - ← minimální preventivní program školy
 - ← podílí se na jeho realizaci, koordinaci
- ← Co konkrétně dělá??

Školní psycholog

← hlavní činnosti

- ← snižování rizika vzniku výchovných, výukových problémů a negativních jevů ve vývoji.
- ← není na všech školách, školy spolupracují s psychology např. z PPP, SPC atd.
- ← V čem může být ve škole prospěšný?
- ← Není to pedagogický pracovník.

Školní speciální pedagog

← funkce vymezena vyhláškou č. 72/2005 Sb.,
zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění
pozdějších předpisů

← Standardní činnosti

- ← depistážní činnost
- ← diagnostické a intervenční činnosti (péče o žáky se SVP), podpora pedagogické intervence
- ← metodické a koordinační činnosti
- ← výuka předmětů speciálně pedagogické péče

Školská poradenská zařízení

Pedagogicko-psychologická poradna

- ← Zaměření (na děti a žáky bez zdravotního postižení)
 - ← komplexní psychologická, speciálně pedagogická a sociální diagnostika, vyšetření školní zralosti
- ← cíl
 - ← diagnostika a reedukace poruch učení, chování, dalších problémů ve vývoji osobnosti, výchově a vzdělávání, individuálních předpokladů pro profesní orientaci

Co konkrétně nabízí?

Pedagogicko-psychologická poradna

◎ pracovníci

← psycholog

← speciální pedagog

← sociální pracovníce

Speciálně pedagogické centrum - vznik po roce 1989

◎ Zaměření (na děti a žáky se zdravotním postižením)

- ◀ poradenská činnost pro děti a žáky s jedním typem postižení,
- ◀ případně se souběžným postižením více vadami, kde dominuje typ postižení, pro které bylo SPC zřízeno

◎ pracovníci

- ◀ psycholog
- ◀ speciální pedagog
- ◀ sociální pracovníce

◎ řeší situace spojené s výchovou a postižením

Speciálně pedagogické centrum

☉ služby

- ← dětem / žákům se ZP, ZZ
 - ← od nejranějšího věku
 - ← do doby ukončení povinné školní docházky
 - ← po dobu studia na SŠ a
 - ← podle potřeby i pro jedince v období rané dospělosti
- ← jejich rodičům
- ← pedagogickým pracovníkům

Středisko výchovné péče

Zákon 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

- ← cíle a úkoly
 - ← prevence
 - ← odstranění či zmírnění již vzniklých PCH; eliminace negativního dopadu PCH
 - ← intervence - rozvoj osobnosti, sebepoznání, sociálního chování, náprava problémů v učení
 - ← spolupráce s rodinou
 - ← spolupráce se školou
 - ← spolupráce s ostatními institucemi
 - ← Působí zde: psycholog, speciální pedagog - etoped, sociální pracovník
-
- ← cílový klient
 - ← 3 - 19, event. 26 let
 - ← děti a mládež s rizikem či s projevy PCH a negativními jevy v sociálním vývoji
 - ← jedinci propuštění z ÚV, OV při jejich integraci do společnosti
 - ← záškoláctví, nerespektování autorit (škola, domov), krádeže, kouření, útěky, šikana (agresor, obět'), vliv závadové party, lhaní, agresivní chování, experimenty (či konzumace) návykových látek

A) Ambulantní část

B) úkoly

- ← prevence
- ← intervence a poradenství
- ← diagnostika
- ← zpracování individuálního programu pomoci
- ← práce s rodinou
- ← metodická pomoc školám
- ← realizace probačních programů – veřejně prospěšné práce

B) Stacionární (celodenní)

← úkoly

- ← intervence a terapie
- ← výuka
- ← spec.ped. a ped.-psych. podpora (rozvoj osobnosti, sebepoznání, sociálního chování, poradenství při volbě vzdělávací cesty)
- ← spolupráce s kmenovou školou
- ← spolupráce s rodinou,

C) Internátní

pobyt v délce 2 měsíců
po ukončení navazuje ambulantní péče

Pobyt dobrovolný !! (žádost osoby zodpovědné za výchovu)